

IOM International Organization for Migration

De culturele schatten van Kosovo beschermen

Door Annemijn Molenaar

Architect Vllaznim Vokshi woont nu tien jaar in Nederland. Na zijn studie architectuur in Sarajevo, werkte hij jarenlang als architect en professor contemporary architecture aan de universiteit van Prishtina in Kosovo. Via zijn vrouw, ook architect, kwam hij in contact met IOM. Zijn missie? Met zijn ervaring in de architectuur het vak overdragen op de jongere generatie in zijn vaderland. IOM zond hem voor twee maanden uit naar het instituut voor de bescherming van cultureel erfgoed in Gjakova, zijn geboortestad. Daar werkte hij aan de bescherming van twee monumenten.

Vllaznim: 'In internationale verdragen is geregeld dat monumenten goed worden beschermd. Maar in oorlogstijd kan dat niet altijd. Daardoor is er veel cultureel erfgoed verloren gegaan in de Balkan.' De monumenten in Kosovo zijn talloos volgens Vokshi. 'In Kosovo vind je de hele Europese geschiedenis terug: van de oude Romeinse periode, het Ottomaanse rijk tot aan de moderne architectuur. Veel steden zijn aangetast, maar onder de grond liggen nog veel archeologische schatten verborgen. Wat dat betreft geeft de grond een betere bescherming aan cultuur dan de mens.'

Vanuit GO's en NGO's komt hulp voor wederopbouw, maar het geld is niet voldoende. Volgens Vokshi heeft dit vooral te maken met de economische crisis. 'Politici en investeerders richten zich nu op andere zaken dan op monumentenzorg. Het staat onderaan de prioriteitenlijst. Vokshi pleit daarom voor meer aandacht voor de bescherming van cultureel erfgoed in de Balkan. 'Veel oude structuren van steden zijn verdwenen. Projectontwikkelaars bouwen appartementencomplexen uit economisch belang. Terwijl ze oude gebouwen beter nieuwe functies kunnen geven.'

In de korte tijd die hij had werkte hij samen met twee studenten aan de bescherming van twee belangrijke monumenten in de stad Gjakova en omgeving. Vokshi: 'Elke winter valt er veel sneeuw in Kosovo, in 2011 zelfs meer dan twee meter. We moesten alles doen om de constructie van een koepel en een zwak dak te versterken. Dat is gelukt.' Hij is blij dat hij met jongeren heeft kunnen werken. Vokshi: 'Het team was heel coöperatief en ook vanuit IOM was de begeleiding perfect. Ik zou het geweldig vinden om nog eens op projectbasis naar Kosovo te reizen om de rijke cultuur van mijn vaderland te beschermen.'